

Însemnări despre sublimul volum:

„Simpozionul Național, profesor universitar doctor, muzicolog, Petre Brâncuși” - ediția a IV-a - 2006, Târgu-Jiu

Am citit și am recitat, cu emoție, acest amplu și profund volum, - sublim, prin faptul că a intrat, ca o bibliografie obligatorie, în istoria lumii Euterpei, pe fond spiritual daco-roman; un tablou, spiritual, al unei epoci: Epoca României Socialiste - o epocă și întunecată, cu odioase crime, dar și luminoasă, prin marile ei realizări - mă refer la emanciparea oamenilor săraci, la înființarea de instituții culturale, precum filarmonicile, operele, teatrele de proză, revistele literar-artistice, ansamblurile artistice, la editurile de stat, care, prin activitatea lor, fecundă, s-au putut lăuda cu tipărirea tuturor creațiilor lui Eminescu și Enescu ... Să nu uităm că poetul nostru național - cel nemurit de popor, Mihai Eminescu, nu a avut parte de editarea tuturor opusurilor lui, în timp ce din moștenirea lui George Enescu, nu s-a tipărit, nici o pagină! Rușine!! De 3 ori rușine pentru regimurile din România regalistă!!!

Autorul volumului - domnul Titu Pânișoară - în substanțiala prefață, subliniază că: „Așa după cum se cunoaște, începând cu anul 2003, la Târgu-Jiu, are loc, în prima decadă a lunii iunie, Simpozionul Național «Prof. univ. dr. muzicolog Petre Brâncuși». În acest an, în ziua de duminică, 4 iunie, s-a desfășurat cea de-a IV-a ediție a simpozionului, având ca temă: «Prof. univ. dr. muzicolog Petre Brâncuși și Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România». Fiecare ediție a simpozionului a prilejuit scrierea și publicarea unei cărți.

Lucrarea de față se referă la cea de-a IV-a ediție și este structurată în cinci capitole: Capitolul I - Comunicările științifice prezentate în cadrul simpozionului și altele pe aceeași temă; Capitolul II - cuprinde amintirile unor colegi, discipoli sau prieteni ai maestrului; în Capitolul III - cititorul va face cunoștință cu o lucrare inedită a ilustrului muzicolog, fiind partea I a volumului „Incursiune în istoria muzicii românești”. Lucrarea a fost terminată în luna februarie 1995, cu puțin înainte de trecerea sa în eternitate. Manuscrisul ne-a fost pus la dispoziție de dl. prof. univ. asociat dr. Cristian Brâncuși, fiul regretatului cărturar; Capitolul IV - poartă titlul „Articolele din presa vremii” și câteva emisiuni radiofonice pe teme muzicale realizate de Petre Brâncuși în anii '70 din secolul trecut, iar în Capitolul V sunt redată imagini din timpul desfășurării manifestărilor prevăzute în programul simpozionului.

Și ediția a IV-a, ca de altfel toate edițiile anterioare ale simpozionului a fost o adevărată reușită reprezentând încă o contribuție importantă pe linia cinstirii memoriei și valorificării operei prof. univ. dr. muzicolog Petre Brâncuși personalitate de prim rang a culturii noastre naționale.

Ne face plăcere să subliniem, în încheierea acestor rânduri, că ne-am bucurat de receptivitatea și încrederea domnului dr. ing. Florin Cârciuamaru - primarul municipiului Târgu-Jiu, ultimele două ediții ale simpozionului fiind realizate sub egida și cu sprijinul financiar al Primăriei și Consiliului Local al municipiului Târgu-Jiu, cărora le exprimăm

și pe această cale recunoștința și grațitudinea noastră.

*
*   *

Din secțiunea „Evocări Petre Brâncuși”... se cuvine a menționa unele omagii, aduse de remarcabili muzicieni români, intrați, încă din timpul vieții lor, în istoria artei noastre sonore; să începem cu Dan Voiculescu:

„În ciuda poziției sale înalte - după ce trecuse și prin funcțiile de director al Editurii muzicale sau al Operei Române - arăta o modestie neostentativă, dublată de moderație și echilibru. Se simțeau în privirea sa adâncimi de înțelegere, știa să scruteze adevărul, să găsească soluții convenabile progresului. Un zâmbet încurajator se însoțea cu dăruirea sa oltenească. A știut să stăpânească situațiile dificile din anii plini de constrângeri ai dictaturii, nelăsând să fie știrbit prestigiul Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor”.

Să continuăm cu Pascal Bentoiu:

„Petre Brâncuși a preluat funcția la care mă refer în împrejurări grele pentru Uniune și fără să urmărească în mod special acest lucru. Într-adevăr, felul în care, din ordin «de sus», a fost înlăturat Ion Dumitrescu era cu totul abuziv și - oricum - ar fi fost greu pentru oricine și în orice împrejurări să succedă unei personalități atât de puternice. Deci, eram cu toții curioși să-l vedem la treabă pe noul președinte. Nu mai spun că la o lună de zile după această dramatică schimbare a urmat marele cutremur din martie '77 și evacuarea forțată a Uniunii în spațiile neîncălzite de la Ateneu. Or, ceea ce am putut desluși încă din primele zile a fost calmul și moderația lui Petre, și aș spune: abilitatea cu care a căutat să conducă prin furtună corabia fragilă a Uniunii noastre. Și, dacă luăm în considerare grozăvia forțelor care ne erau potrivnice, aș spune fără ezitare că el a reușit, în mare măsură, să ne poarte către liman.

Un dăruit pasiunii pentru muzică și muzicologie, și un om înțelept și ponderat: asta a fost Petre Brâncuși, iar prin această prismă i se cuvine, socot, aprecierea noastră, a celor care-i supraviețuim”.

Iată ce a consemnat Theodor Grigoriu:

„Timpul estompează unele tensiuni temperamentale inevitabile și realizăm că acest om vedea poate cu mai multă rigoare decât noi misiunea cu care destinul amintit la început ne investise temporar. Personal, aștept de la fiul său, dirijorul Cristian Brâncuși, să inițieze publicarea unei antologii de studii muzicologice ale lui Petre Brâncuși și îi urez să aibă puterea de a perpetua frumosul gest omagial patronat de oamenii de cultură ai orașului Târgu-Jiu.

Încă un Brâncuși, ca un modul al Coloanei infinite, care străjuiește pentru veacurile viitoare acest colț de țară”.

Semnificativ este microeseul lui Grigore Constantinescu:

„Cei care au avut privilegiul să-l cunoască îndeaproape știu că drumul vieții sale a fost legat de breasla muzicienilor, cu un atașament exemplar, sincer și necondiționat, fără a cunoaște măsura unei parcimonioase cruțări a propriilor forțe. Nu a așteptat pentru aceasta vreo mulțumire și, în ultimii ani, a meditat cu vădită tristețe asupra rosturilor unei asemenea existențe supuse timpului și timpurilor. Poate tocmai din această cauză, plecarea sa discretă din mijlocul nostru ne îndurerează mai mult, pe noi, cei care nu am știut, nu am putut sau nu am vrut să-l răsplătim cu afecțiunea meritată”.

Muzicologul Petre Brâncuși ni se prezintă, într-un capitol, foarte important, în Capitolul III: Incursiune în istoria muzicii românești - partea I, lucrare inedită, rămasă în manuscris. Citez din acest context, fragmentul următor: „Un atac frontal este adresat compozitorilor Paul Constantinescu și Constantin Silvestri, primul dovedind, în

«Rapsodia a II-a», preferința pentru «trăsăturile cele mai retrograde ale muzicii populare, pentru cântece de zeflema, cu caracter vulgar obscen», iar al doilea, cultivând în «Dansuri bihorene pentru orchestră de coarde»...«ciudățenia, căutarea de efecte excentrice, manieriste» și «reducând bogăția de sentimente a muzicii populare la o gamă limitată de stări capricioase, pe alocuri morbide». Drama muzicii românești din acești ani, blamarea și acuzarea creatorilor au constituit procedeele sinistre și nefaste ale celor ce conduceau destinele Uniunii Compozitorilor, rapoarte și referate ca cele menționate mai sus, purtând girul lui Iosif Kișinevski, Leonte Răutu, Eduard Mezincescu și al altor comisari ideologici. În referatul susținut de A. Mendelsohn sunt menționate «rămășițele cosmopolitismului», «ploconirea în fața culturii putrede burgheze», lupta «îndreptată în direcția comiterii manifestărilor formaliste». Mihail Jora, se menționează în referat, devenise un exemplu tipic pentru efectul sterilizant al decadentismului și formalismului pentru atitudinea de resemnare mistică, de extaz neputincios ce-i deveniseră, vezi Doamne, caracteristice distinsului muzician. Liedul său pe versurile poeziei «Buna vestire» de Lucian Blaga vădește un «sens ascuns, misterios, care se sustrage capacității de înțelegere a omului». Pentru ca «demascarea» lui Mihail Jora și a lui Lucian Blaga care, la rândul lui fusese scos din circuitul public, să fie fără echivoc, Raportul precizează: «De asemenea produse ale unei arte și pseudofilozofii în descompunere, am început să ne dezobișnuim, pe melegurile noastre». Când apăreau asemenea atacuri, Lucian Blaga era scos în afara Universității clujene iar Mihail Jora devenise un muribund civil. Fără să vrea, A. Mendelsohn se erijează în cenzor de serviciu, ocupându-se de «rămășițele de esență idealistă în tratarea folclorului», de «pozițiile false ale burgheziei față de muzica populară», de «cultivarea primitivismului, a barbariei gen Stravinski», de «construcții subiectiviste, psihologizante» de «preferința unilaterală pentru intonații arhaice», de «rămășițele ideologiei burgheze».

În acest fragment, tezele lui Petre Brâncuși, mare patriot și „om între oameni”, care a pledat pentru protecție socială și pentru cultură, sunt similare, cu ale subsemnatului, teze publicate în volumul „Muzica românească în obsedantul deceniu”, apărut în Editura „Amurg sentimental”, condusă de sublimul scriitor moldav Ion Machidon. Tezele mele au apărut, mai întâi, în revista „Muzica” și au fost contestate de mediocrul Marin Marian, care îmi reproșează critica antisemită, uitând că am fost primul compozitor român, care a creat opusuri legate - „aere parennius” ... - de suferințele evreilor; mă refer la titlurile: Muzica funebră, scrisă în memoria celor uciși la Auschwitz și concepută pentru vioară și pian (orchestră), Cantata Galaxia Memoriei, cu o tematică similară; lucrarea are la bază un poem de scriitorul evreu Victor Bârlădeanu, baletul Nunta, generat pe libretul regizorului evreu, Hero Lupescu, In memoriam Fundoianu, poem vocal-orchestral, inspirat, tot de un poem al lui Victor Bârlădeanu, opera Interogatoriul din zori, cu un libret al aceluiași Victor Bârlădeanu și cu un conținut antifascist, precum și In memoriam Tristan Tzara, pentru cello și pian, poem distins cu „medalia Tristan Tzara”, pe linie UNESCO; precizez că în țară, opera Interogatoriul din zori și cantata Galaxia Memoriei au fost premiate, în comisie fiind chiar Petre Brâncuși!

În concluzia acestor considerente, relievez că, pe toți muzicienii evrei, foști staliști, i-am reabilitat, în emisiunile mele de la Societatea Română de Radiodifuziune și în revista „România Mare”, condusă de tribunul Corneliu Vadim Tudor. Am avut, am și voi avea numai cuvinte de laudă pentru evreii muzicieni, antistaliști, precum Clara Haskil, Mândra Katz, Ludovic Feldman, Miriam Marbé, Edgar Cosma, Stan Golestan, Marius Rintzler - din nefericire, uitați, pe nedrept, chiar de Comunitatea evreiască din România! Istoria se face pe bază de documente și nu pornind de la resentimente... Cu atât mai mult, ópusul lui Petre Brâncuși, din păcate, aflat încă în manuscris, poate fi considerat „una meraviglia dell-arte...”

Nu pot fi uitate nici multe articole din presa vremii și câteva emisiuni radiofonice, realizate de Petre Brâncuși; în toate se îmbină, armonios, un vibrant patriotism cu un apreciabil profesionalism, departe de conținutul superficial, al unor gălăgioși gazetari muzicali, din nefericire, prezenți în multe publicații și în emisiuni radiofonice!

Doru Popovici

A handwritten signature in black ink, written in a cursive style, reading "Doru Popovici". The signature is written on a white background and is positioned below the printed name.